

**Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd Sammanträde
torsdag 25 oktober 2012 klockan
18.30 - 20.00 Slakthusplan 4,
Gotland**

Ledamöter

Anders Hellström (M) ordf
Rosa Lundmark (V) vice ordf.
Gustav Johansson (M)
Eva Solberg (M)
Annika Davidsson (M)
Erika Wing (M)
Kristiina Katajikko (M)
Lena Kling (FP)
Magnus Dannqvist (S)
Parvin Araghi (S)
Åsa Öckerman (MP)

Ersättare

Boris Kalanovic (M)
Björn Wredberg (M)
Joakim Gräns (M)
Mohamoud M. Enow
(M)
Ellinor Fornebrant (M)
Peter Backlund (FP)
Sonja Mogert (S)
Lars Sterneby (V)

Tjänstgörande ersättare

Jimmy Lindgren (S)
Love Edenborg (MP)

Tjänstemän

Leif Sjöholm, stadsdelsdirektör, Lena Holmdahl, bitr.
stadsdelsdirektör, Kristina Goldring, Elisabet Richter Hagert,
Vlasta Marcikic, avdelningschefer

Personalföreträdare

Bo Samuelsson TCO

Justering

2012-10-30

Sekreterare

Inga-Karin Mellberg

Ordförande

Vice ordförande

Anders Hellström (M) §§ 16, 21   Rosa Lundmark (V)

Lena Kling (FP) övriga §§

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 1

Val av justerare och dag för justering

Stadsdelsnämnden utsåg, att justera dagens protokoll, vice ordföranden Rosa Lundmark, ordföranden Anders Hellström §§ 16, 21, ledamoten Lena Kling övriga paragrafer.
Ordföranden meddelade att justering sker tisdag den 30 oktober 2012.

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 2

Fastställande av dagordning

Den utsända dagordningen godkändes med tillägg av ett extra ärende under slutna del av sammanträdet.

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 3
Anmälan av föregående protokoll

Protokoll från nämndens sammanträde den 27 september 2012
anmälades justerat den 4 oktober 2012.

Protokollet läggs till handlingarna.

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 4

Strandbad invid Årstaviken i Årsta – svar på medborgarförslag

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar på medborgarförslag från Tyri Asklöf.
2. Nämnden uppdrar åt förvaltningens att skyltar sätts upp som tydligt informerar allmänheten om badförbudszoner
3. Nämnden anför därutöver:

”Det är bra att det redan planeras två mindre bryggor utmed stranden. Det står i tjänsteutlåtandet att dessa ej är avsedda som badbryggor. Brygga 1 kommer att ligga inom badförbudszonen och Brygga 2 inom det område där det är tillåtet att bada. Medborgare badar idag ibland lite hur som helst längs den fina stranden, och vi tror att vissa även kommer att gå i vattnet vid bryggorna, trots att de ej är avsedda för bad. Kunskaperna om vilka områden som kan vara skadliga att bada i (badförbudszoner) och var man på eget ansvar kan bada utan särskild risk (bad tillåtet) tycker vi är viktigt att informera allmänheten om. Därför måste det finnas en väl utformad skyltning på platsen som upplyser om det. Som vi ser det finns det en risk att allmänheten kan blanda ihop de två bryggorna, varav ju en kan vara farlig att bada vid.”

Ärendet

Medborgarförslag har inkommit från Tyri Asklöf om att skapa ett nytt litet strandbad invid Årstaviken. Förslagsställaren menar att det förekommer bad på platser oavsett vetskap om vattenkvalitet och att det därför är bättre att anlägga badplats vid Årstaviken.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2012.

Dnr 546-2012-1.2.4.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förslag från (mp).

Yrkanden

Ledamoten Åsa Öckerman m.fl. (mp) yrkade med biträde av en enig nämnd bifall till eget förslag till beslut.

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 5

Månadsrapport för september 2012

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut

Nämnden godkänner föreliggande rapport

Ärendet

Förvaltningen redovisar en prognos per den 30 september som visar ett överskott med 28,6 miljoner kronor efter resultatöverföring. Underskott beräknas inom individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt stadsmiljö. Överskott redovisas inom förskola, äldreomsorg, ekonomisk bistånd, flyktingmottagning, arbetsmarknadsåtgärder och fritid. Administration har en budget i balans.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2012.

Dnr. 1.2.-060/2012

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v), ledamoten Magnus Dannqvist m.fl. (s)

”Förvaltningen prognostiserar ett budgetöverskott på 28,6 mnkr, vilket är oacceptabelt då Enskede-Årsta-Vantör har många eftersatta behov. Barnfattigdomen och arbetslösheten varierar stort i stadsdelsområdet och stora insatser behövs för att jämna ut skillnaderna. Vi är övertygade om att invånarna hellre vill att nämndens tilldelade resurser går till barn, unga och äldre, en god personalpolitik och bättre miljö än att de ges tillbaka till stadshuset.

Samtidigt som nämnden totalt går med överskott har barn och ungdom inom individ- och familjeomsorg underskott med 4 mnkr trots ett kraftigt nedskärningsprogram. Vårdbudgeten är intecknad till 129 % fast tre månader återstår av året. Socialsekreterarna har larmat om en ohållbar arbetsmiljö och 29 barnavårdsanmälningar har inte utretts i laga tid. Missbruksvården och socialpsykiatrien kämpar också med otillräckliga resurser.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Överskottet inom ekonomiskt bistånd behöver analyseras. Enligt en undersökning känner sig handläggare pressade att göra avslag. Rätten till bistånd ska värnas oavsett budgetläge. Äldre får avslag på vård- och omsorgsboende samtidigt som äldreomsorgen har ett stort överskott. Allt för många äldre tvingas överklaga beslut för att få rätt till ett tryggt boende.

Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättningar ökar underskottet. Det bör klarläggas om orsaken till att vissa privata utförare inte godtar stadens ersättning är välmotiverade kostnader eller att man värnar om sina vinstmarginaler. Självfallet måste staden ta ansvar och starta boenden för unga med avvikande beteenden och flera diagnoser, så att de får sina behov tillgodosedda utan att staden ska behöva betala överpriser.

I vår reservation till tertialrapport 2 har vi listat förslag på insatser som kan göras för de nära 30 mnkr som nämnden beräknas gå i överskott med när året är slut. Det handlar till exempel om ökade öppettider och helgöppet på Rågdalens parklek, fler socialsekreterare på barn och ungdom, utbilda fler barnskötare till förskollärare och förbättra skötseln av våra grönområden. Till listan vill vi också lägga förslaget att fler ungdomar än 50 får feriejobb på jullovet.”

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 6
Inrättande av förskolepaviljong Önskehemsgatan 13, Högdalen - genomförandeärende

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut

1. Förvaltningen får i uppdrag att beställa en ny förskolepaviljong med två avdelningar på förskolan Önskehemsgatan 13, Högdalen.
2. Stadsdelsnämnden hemställer hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om godkännande av att genomföra projektet.

Ärendet

I Högdalen finns både kommunala förskolor och förskolor som drivs i privat regi. Förskolan Gläntan på Önskehemsgatan 13 i Högdalen föreslås utökas med en paviljong om 2 avdelningar. I syfte att uppfylla barnomsorgsgarantin i Högdalen föreslår förvaltningen att SISAB får uppdraget att bygga till den befintliga förskolepaviljongen med två avdelningar.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 15 oktober 2012.

Dnr. 2. 6.-681/2012

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 7

Samverkansavtal med föreningen Stacken om verksamheten vid parkleken Stacken, Hagsätra

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut

1. Samverkansavtalet med föreningen Stacken om verksamheten vid parkleken Stacken godkänns
2. Stadsdelsdirektören får i uppdrag att underteckna samverkansavtalet och fatta alla nödvändiga beslut i samband med avtalet och dess förvaltning.

Ärendet

Mellan stadsdelsnämnden och föreningen Stacken finns idag ett avtal om verksamhetsdrift och nyttjanderätt till lokal vid parkleken Stacken i Hagsätra. Gällande avtal är från 1997 och har därefter förlängts hittills med oförändrade villkor. Förvaltningen har sett över avtalet och föreslår att nämnden godkänner det förnyade avtalsförslaget.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 8 oktober 2012.

Dnr. 2.2.1.-475/2012

Beslutsgång

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Yrkanden

Ordföranden Anders Hellström m.fl. (m), ledamoten Lena Kling (fp) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v), ledamoten Magnus Dannqvist m.fl. (s) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Reservation

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v), ledamöterna Magnus Dannqvist, Parvin Araghi, tjänstgörande ersättaren Jimmy Lindgren alla (s) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

” Nämnden beslutar delvis enligt förvaltningens förslag

1. Föreningen får ett höjt bidrag med 21 000 kr till verksamhetskostnader.
2. Därutöver vill vi framföra följande
Stacken är en uppskattad föreningsdriven verksamhet som vi gärna stödjer. Alla barn bör kunna delta i aktiviteterna oberoende av familjens ekonomi. För att det ska vara möjligt för Stacken att till exempel bedriva pysselverksamhet och ordna traditionella festligheter utan att ta avgifter beviljas ytterligare 5000 kr utöver den ersättning som förvaltningen föreslår. ”

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 8

Redovisning av medborgarundersökning 2012

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande läggs till handlingarna

Ärendet

Stadsledningskontoret beställer varje år en medborgarundersökning för stadsmiljö i hela staden. Nöjdheten med renhållning och skötsel av parker och grönområden har sjunkit något sedan förra året, medan den upplevda tryggheten har ökat. Likaså har andelen som anser att det är enkelt att ta sig fram ökat. För frågor som rör information och service i kontakterna med staden hamnar resultaten för stadsdelsområdet på lägre nivå än resten av staden. Förvaltningen har sedan undersökningen genomfördes förstärkt vissa arbetsområden, framförallt gällande renhållning och skötsel av parker och grönområden.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2012.

Dnr 1.2.1.-618/2012.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v), ledamoten Magnus Dannqvist m.fl. (s)

”Vi vet att medborgarna är mycket intresserade av stadsmiljöfrågor, men när bara 300 personer av drygt 90000 invånare tillfrågas och bara 52 procent svarar får nämnden ett alltför bristfälligt underlag för att seriöst bedöma medborgarnas uppfattning om stadsmiljön i Enskede-Årsta-Vantör.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Inför kommande års undersökningar bör andelen tillfrågade ökas för att ge en mer rättvisande bild. I samband med till exempel telefonpåminnelser skulle man också kunna erbjuda telefonintervjuer för att höja svarsfrekvensen. Även andra sätt att hitta former för ett ökat deltagande bör undersökas. En annan svaghet är att undersökningen inte är nedbruten per stadsdel, men det är samtidigt inte meningsfullt om inte fler tillfrågas och fler svarar.

Som vi påpekat i samband med svaret på vår skrivelse om förbättrad uppföljning av parkskötseln behövs flera olika uppföljningsmetoder för att kunna ge ett helhetsomdöme om kvaliteten i skötseln av våra parker och grönområden.

När det gäller stadens information är det uppenbart låga omdömen vare sig det gäller tömning av papperskorgar eller val av förskola och äldreomsorg. En tydlig tendens är också att nöjdheten med Stockholms kulturliv sjunker i Enskede-Årsta-Vantör. Inte omöjligt att det har att göra med kulturnämndens årliga nedskärningar av anslagen till Fria Teatern i Högdalen.”

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 9

Svar på skrivelse gällande barn- och ungdomsutredningar på hög- svar på skrivelse från (mp), (s), (v)

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ärendet

Stadsdelsnämnden beslutade efter skrivelse från Åsa Öckerman (mp), Magnus Dannqvist (s), Rosa Lundmark (v) att uppdra åt förvaltningen att besvara skrivelse med frågor om utredningstider inom utredningsenheten för barn och ungdom.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 15 oktober 2012.

Dnr. 1.1.– 650/2012

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 10

Ändrad delegation avseende förlängning av utredningstid i ärenden enligt 11 kap 2 § Socialtjänstlagen (SoL)

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut

Stadsdelsnämnden delegerar beslut om förlängs utredningstid i ärenden som rör barn enligt 11 kap 2 § SoL till sociala delegationen från och med 2012-11-01.

Ärendet

Beslut att förlänga utredningstid i ärenden som rör barn och unga enligt 11 kap 2 § SoL har under en tid varit delegerat till enhetschef för barn och ungdom myndighetsutövning. Bakgrunden till det föreslagna beslutet är att förvaltningen bedömer att det är viktigt att sociala delegationen får större insyn i hur långa utredningstiderna är, motivering till förlängning samt antalet förlängda utredningar inom utredningsenheten för barn och ungdom. Den förändrade delegationsordningen föreslås gälla från och med 2012-11-01.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i tjänsteutlåtande daterat den 16 oktober 2012.

Dnr 1.1.-641/2012

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 11

Anmälningssärenden

- A. Inkomna protokollsutdrag, skrivelser m.m.
- B. Tjänstemannabeslut
- C. Protokoll från Pensionärsrådets sammanträde
- D. Protokoll från Rådet för funktionshinderfrågor
- E. Protokoll från förvaltningsgruppens sammanträde
- F. Balanslista över nämndens skrivelser/uppdrag
- G. Redovisning av sommarjobb 2012

Anmälningssärendena läggs till handlingarna

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 12

Nämndens frågor

Ledamoten Rosa Lundmark framförde synpunkten att pappersutskick av handlingar till nämndens sammanträden inte ska upphöra förrän den digitala appen Insyn Stockholm fungerar problemfritt – förvaltningen följer utvecklingen.

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 13

Stadsdelsdirektörens information

Stadsdelsdirektören informerade om program för nämndens genomgång av verksamhetsplan 2013, den 21 november. Synpunkter på programmets upplägg framkom och förvaltningen undersöker möjlighet till annan tid för det planerade studiebesöket på den nya Arenan.

Vidare om de problem med värme och ventilation i lokalerna på Slakthusplan 4 där åtgärder vidtas för att komma tillrätta med problemet.

Stadsdelsdirektören rapporterade från den särskilda rekryteringsdag riktad till förskollärare den 17 oktober där femton intresserade förskollärare kommit. Stadsdelsdirektören informerade också om att stadsdelens öppna förskola har infört finska eftermiddagar varannan tisdag med finskspråkig personal.

Nämnden tackade för informationen.

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 14

Gemensam förskolekö och fördelning av de 30 timmar som barn till föräldralediga har rätt till – yttrande till kommunstyrelsen

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till kommunstyrelsen.

Ärendet

I budget för Stockholms stad har kommunstyrelsen fått uppdraget att i samråd med utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för en gemensam förskolekö och en mer flexibel fördelning av de 30 timmar som barn till föräldralediga har rätt till. Stadsledningskontoret har arbetat fram ett förslag. Stadsdelsnämnden har fått förslaget för yttrande. Stadsdelsförvaltningen instämmer i huvudsak med förslaget.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 21 september 2012.

Dnr 544-2012-1.5.1.

Beslutsgång

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Yrkanden

Ordföranden Anders Hellström m.fl. (m), ledamoten Lena Kling (fp) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v), ledamoten Magnus Dannqvist m.fl.(s) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Reservation

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v), ledamöterna Magnus Dannqvist, Parvin Araghi, tjänstgörande ersättaren Jimmy Lindgren alla (s) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;
” 1.Nämnden beslutar delvis enligt förvaltningens förslag.

2.Därutöver vill vi framföra följande.

För oss är det självklart att alla fristående förskolor som finansieras av skattepengar ska följa stadens köregler och vara med i den

gemensamma kön. Vi konstaterar att förvaltningen tycker att en sådan lösning vore att föredra. Nu ska de fristående förskolorna visserligen vara med i samma söksystem som staden har, men får fortsätta att ha egna köregler och urvalsgrunder, vilka kan stå i motsättning till stadens köregler. Vi anser inte att detta är acceptabelt.

Enligt stadsledningskontoret tillåter inte lagen tvångsanslutning av fristående förskolor till en gemensam kö med enhetliga köregler. Samtidigt redovisas i ärendet att flera kranskommuner har gemensam kö och politiska beslut om att alla förskolor måste följa kommunens köregler. Kan Solna, Nacka och Sollentuna så borde Stockholms stad kunna införa en gemensam kö med gemensamma köregler för alla förskolor.

Alla förskolebarn borde ha rätt till 35 timmars förskola, i likhet med vad Botkyrka kommun erbjuder. Det är ett bättre förslag än att bara göra dagens system med 30 timmars förskola mer flexibelt. Barnens behov av en pedagogisk verksamhet måste sättas i första rummet. Bara för att ett förskolebarn får ett syskon minskar inte behovet av pedagogisk stimulans. ”

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 15

Den gröna promenadstaden- yttrande till stadsbyggnadskontoret

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till stadsbyggnadskontoret

Ärendet

Nämnden har från stadsbyggnadskontorets fått förslag till en strategi för utveckling av Stockholms parker och natur – *Den gröna promenadstaden* för yttrande. Den gröna promenadstaden är ett tillägg till översiktsplanen med övergripande mål och strategier samt vägledning för planering för att bland annat stärka stadens gröna karaktär, säkerställa en god tillgång till parker och grönområden, samt värna ett rikt växt- och djurliv.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2012.

Dnr 483-2012-1.5.3.

Beslutsgång

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Yrkanden

Ordföranden Anders Hellström m.fl. (m), ledamoten Lena Kling (fp) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v), yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Magnus Dannqvist m.fl.(s) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Åsa Öckerman m.fl. (mp) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Reservation

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

” 1. Nämnden beslutar att avstycka programmet eftersom det

legitimerar en kraftig minskning av våra gröna ytor och kilar samt tar för lite biologisk och ekologisk hänsyn

2. Dessutom lämnar vi följande synpunkter:

”Så gör vi Stockholm mindre grönt” vore en mer korrekt titel på det föreslagna programmet ”Den gröna promenadstaden”. Att skriva ”Park- och naturmark kommer att tas i anspråk för ny bebyggelse och infrastruktur.” betyder ju i verkligheten att våra gröna ytor ska ersättas med betong och asfalt. En av alla välformulerade meningar lyder; ”Stockholmsstråk mellan stadsdelar, i form av gröna samband med populära funktioner..”. Faktiskt kan detta betyda en smal och asfalterad ränna i ett i det närmaste uttraderat grönområde, där trista betongkuber till hus stänger utsikten mellan ett fåtal tallar. Och ”populära funktioner” vad är det? Pizzerior?

Vänsterpartiet vill istället ha mångsidigt sammansatta stadsdelar i mänsklig skala. Grönytor och parkmark har ett stort värde för rekreation och biologisk mångfald. Vi vill spara grönområden och även göra staden grönare på andra sätt. För att undvika att bygga i grönområden har vi förslag på alternativa områden för bebyggelse. Med vår politik skulle också förslag till parkprogram se annorlunda ut.

Det remitterade programmet saknar helt och hållet skrivningar om förhållandet till biltrafik, vägar och bebyggelse, samtidigt som de faktorerna har fått allt större inflytande under de senaste årens exploateringar. Ett aktuellt exempel är Rågsveds friområde.

Mer orörd natur

Vi har mycket större ekologisk tilltro till naturlig natur än den arkitektdesignade. Stora delar av våra gröna kilar är natur som är sig själv. Nära på alla av de 50 bilderna i programmet visar tillrättalagda grönytor. Varför ska vi alltid forma grönskan? Hur ska rödhaken få ro att mata sina ungar om det ständigt far runt en maskin som klipper gräset. Troligen flyr fågeln fältet.

För att människor ska få välbehövlig rekreation och barn kunna leka kreativa utomhuslekar behövs också vild natur och tysta grönområden vid sidan om ordnade parker. Skillnaden mellan parkmark och naturmark måste klargöras i ett program för grönområden. Intresset för kolonilotter och stadsodling är stort. Det är viktigt med närhet till

Justerare

Utdragsbestyrkande

odlingsområdena och tillräcklig mark måste reserveras för odling inom gränsen 1000 meter från bostaden.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Vad tycker blåklockan

Vem frågar grävlingen och grönfinken om hur de vill ha det? Vem frågar björken och blåklockan när de trivs bäst? I ett ekologiskt kretslopp är även sly, vissnande högt gräs och nerfallna grenar viktiga. Vår iver över att allt ska vara städlat och välordnat motverkar ofta en natur med mångfald. Naturinventeringar, dagvattenutredningar och andra viktiga undersökningar måste alltid göras innan beslut om exploatering tas, annars riskerar vi att viktiga värden går förlorade. Grönområden med särskild betydelse för biologisk mångfald ska skyddas till exempel som naturreservat.

Någon definition på stadspark har vi inte funnit i programmet. Lätt tänker vi på Humlegården och Vasaparken. Tänker man designa om Kräppladalen så det liknar en park i innerstaden, blir kanske en berättigad fråga. Och landskapsparker ska vi tydligen inte ha längre i Stockholm. Vi vill både behålla och utöka de väletablerade gröna kilarna i våra stadsdelar.

Mer träd för framtiden

Självklart behöver Stockholm aktivt och lojalt bidra till att klara klimatomställningen. Vi behöver därför kraftigt öka planteringen av träd för att:

- de binder koldioxid (CO₂)
- som byggmaterial ersätta de kraftigt CO₂-alstrande produkterna stål och betong
- som komponent ingå i DME (dimetylester), ett framtida fordonsbränsle

För att kunna öka trädplanteringen behöver vi ha gott om gröna miljöer.

Vinterperspektiv saknas

Och var finns vintern i programmet? Plogning och sandning är viktigt för tryggheten i parker och grönområden. Samtidigt blir en för bred plogning och sandning av parkvägar hinder för skidåkning och pulkadragning. Idag plogas skridskobanor upp på många sjöar, och på liknande sätt borde park- och naturområden och sjöar planeras för viss skidåkning.

Naturen tryggare än centrum

När våra parker beskrivs som nedslitna blir det lättare att säga att parkerna måste göras om istället för att tillskjuta mer pengar till parkskötseln. När naturområden beskrivs som folktomma under kvällar och nätter är det lättare att påstå att området behöver bebyggas. Naturområdena är i själva verket mycket tryggare platser än hemmet eller cityområdet.

Minskat förtroende

De boende protesterar hos oss när staden tänker radera en idyllisk ekbacke eller bygga i Rågsveds friområde med över 40 rödlistade arter. Eller när den en gång så stolt porlande bäcken i Årsta bäckravin har förvandlats till ett dike med i det närmaste stillastående vatten. Detta leder till minskat förtroende för de politiska beslut som nuvarande majoritet fattar om stadsplaneringen inom vår stadsdelsnämnd.”

Reservation

Ledamöterna Magnus Dannqvist, Parvin Araghi, tjänstgörande ersättaren Jimmy Lindgren alla (s) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

”1. Nämnden beslutar att delvis tillstyrka förvaltningens förslag till beslut

2. Samt därutöver anföra

Stockholm växer, stockholmarna blir fler och bostadsbristen i Stockholm är större än på mycket länge, då främst på billiga hyresrätter. Staden har som mål att under mandatperioden 2010-2014 höja takten i byggandet. Det är en bra och viktig ambition. Den ställer stora krav på stadens planering, inte bara för att bostäderna och arbetsplatserna måste bli fler, utan också för att vi måste värna och utveckla de kvaliteter som utmärker Stockholm och ger vår stad dess särprägel. En given del i detta är och måste vara att bevara och utveckla stadens gröna miljöer.

Vi delar i mångt och mycket ambitionerna i Den gröna promenadstaden. Att Stockholms grönområden ska tillgängliggöras och inbjuda till ett aktivt fritidsliv, att sammanhängande strandpromenader ska tillskapas eller värnas och att gröna och tydliga promenadstråk också mellan ytterstadens stadsdelar skapas.

Den gröna promenadstaden får inte bara bli ett dokument som värnar och vill bevara, utan ska vara en grönstrategi med nya och moderna lösningar. Ibland innebär det att felplacerade grönområden och parker måste byta plats och/eller utformning allt efter staden utvecklas, detta möjliggörs genom att man i planen också slår fast vilka områden som skall skyddas mot exploatering.

Dokumentet Den gröna promenadstaden måste vara ett användbartverktyg i stadens planering, det finns dock ett par aspekter som måste vidareutvecklas i planen.

Stadsdelens grönområden ska vara tillgängliga. Stadsdelens grönområden ska kännas trygga, för män och kvinnor, för yngre och äldre. Det handlar om något så grundläggande som vem som tar och tillåts ta plats i våra gemensamma rum.

En nyckel för en både mer jämställd och mer jämlik stad är att få alla människor, oavsett kön, etnicitet, klass eller sexuell läggning, att känna sig hemma och trygga, i Stadsdelens gemensamma rum. Tillgänglighet är även möjligheten att kunna besöka grönområden, i arbetet bör därför även ett tillgänglighetsprogram inarbetas så att även funktionshindrade omfattas av programmet.

Vi vill givetvis kunna ha lummiga grönområden i Stockholm, men vi vill också att de ska vara tillgängliga för fler. En aktiv och använd grön yta upplevs av fler som trygg än en oanvänd. För att veta vilka gemensamma rum som upplevs som trygga respektive otrygga och kunna analysera vilka element som skapar trygghet och vilka som skapar otrygghet behöver staden skapa en trygghetskarta, ger en annan typ av detaljerad geografisk trygghetsinformation än vad vi idag har tillgång till genom exempelvis "Trygg i Stockholm-rapporterna". Återkommande trygghetsvandringar med de boende i stadsdelarna bör genomföras över hela staden.

Att värna den biologiska mångfalden innebär att inte i alla lägen gynna tillgängliggörandet av naturtområden. Det finns områden i Stockholmsområdet som är så pass ekologiskt känsliga att en ökad belastning, i form av exempelvis fler människor rör sig, kan resultera i att rödlistade arter försvinner. Därför krävs att stadens strategier tydligt undersöker och tydliggör vilka natur- och grönområden som ska bevaras och utvecklas såsom mötesplatser, och vilka som ska bevaras och skyddas för den biologiska mångfaldens skull. I Enskede

Justerare

Utdragsbestyrkande

Årsta Vantör finns flera områden vilka vi anser bör skyddas från exploatering och andra ingrepp, bland annat Årsta skogen och Rågsveds friområde.

För att kunna upprätthålla en bra och trygg miljö i våra grönområden är det viktigt att resurser tilldelas till ansvariga förvaltningar för att dessa skall kunna sköta och upprätthålla kvalitéerna i grönområdena. Ett förfallet och illa skött grönområde känns snabbt otrygga av invånarna. Alla stadsdelar skall därför ha en väl genomarbetade park- & grönplanplan.”

Reservation

Ledamoten Åsa Öckerman, tjänstgörande ersättaren Love Edenberg, båda (mp), reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

”1. Nämnden beslutar att delvis tillstyrka förvaltningens förslag till beslut

2. Samt därutöver anförä

Vi instämmer helt i påståendet som finns med i inledningen till ”den gröna promenadstaden” att Stockholms vatten och gröna kvaliteter är det som många invånare värdesätter högst. Det vet vi både från undersökningar och från det engagemang som många medborgare visar just kring frågor som rör parker och grönområden. 87% av invånarna i Söderort tycker att det är viktigt eller mycket viktigt med naturområden enligt en studie gjord 2009 av Gullers Grupp. (<http://www.stockholm.se/-/Nyheter/Om-Stockholm/Soderorts-framtida-utveckling/>) Därför är det också så viktigt med en bra medborgardialog och att staden är tydlig i sin information kring grönfrågor. Tyvärr märker vi ofta att det brister genom att medborgare tar kontakt med oss efter att de misslyckats att få kontakt med relevanta tjänstemän eller fått bristfällig information.

På det stora hela är den gröna promenadstaden ett bra dokument som verkligen visar på betydelsen av Stockholms grönområden och alla fördelar de för med sig i form av t.ex. hälsoeffekter, klimatanpassning, biologisk mångfald, rekreation m.m. Vi vill dock ändå påpeka att den riktiga utmaningen blir att översätta strategin till ett planeringsverktyg som går att använda och som stadens tjänstemän, medborgare, byggherrar eller andra kan förhålla sig till. I strategin talas varmt om grönområdets stora betydelse men det saknas någon egentlig

Justerare

Utdragsbestyrkande

problematisering vad gäller nybyggnation kontra bevarande av grönytor. Vi anser att det är viktigt att staden vågar ta ställning i principiella frågor så att medborgare och andra vet vad de kan förvänta sig. Det kan vara nödvändigt med en värdering av grönområden för att tydliggöra vilka grönområden som ska bevaras och var det kan vara möjligt eller nödvändigt att nagga lite i kanten. Generella principer för byggande på grönytor är en annan möjlig åtgärd.

Ett akut problem inom vårt stadsdelsområde vad gäller just ovanstående är diskrepansen som finns mellan att ett område med mycket stort natur- och rekreativvärde dels ligger under en för tillfället, mitt i processen, sovande naturreservatsbildning, dels planeras för en ogenomtänkt radhusbebyggelse som har fått väldig kritik både av remissinstanser och allmänhet. Området, som är välbesökt av alla åldersgrupper just för promenader och dessutom till största delen tillgängligt för promenad med rullstolar och barnvagnar, är den vackra Kräppladalen/Rågsveds Friområde. Det vore ytterst märkligt om staden och dess invånare skulle gå miste om denna attraktion i Den Gröna Promenadstaden. ”

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 16**Förslag till detaljplan för Årstafältet park, Årsta 1:1 m.m. i stadsdelarna Östberga och Enskedefältet S-Dp 2011-03366 – yttrande till stadsbyggnadkontoret****Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds beslut**

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till stadsbyggnadskontoret
2. Nämnden anför därutöver

”När nu äntligen en ny detaljplan för Årstafältet ska antas, tar den styrande alliansen ytterligare ett avgörande steg mot ett ”Stockholm i världsklass”. Vi är mycket glada att detta ärende nu tar ett avgörande steg framåt. Vi är särskilt glada åt den möjlighet ett nytt Årstafält kommer att utgöra vad det gäller att sammanfoga stadsdelarna Årsta, Östberga, och Enskedefältet med varandra.

Det är vår övertygelse att vi nu ser ett historiskt viktigt beslut i skapandet av en modern stadsdel där nya bostäder och en stor park för rekreation och fritid etableras i ett citynära Enskede Årsta Vantör. Av avgörande vikt för oss Allianspartier är tillgängligheten till området för angränsande stadsdelar. Därför är vi glada över de gångbroar som planeras i ärendet. Vi tror också att tillgänglighetsaspekten måste betonas vad det gäller stationer och hållplatser för en utbyggd kollektivtrafik vid Årstafältet, inte minst för de människor som vill besöka den planerade parken.

Vi ser nu en unik situation att verkligen ta ett helhetsgrepp om idrotten i närområdena. En fotbollsplan med konstgräs måste planeras till fullskalemått för 11-mannaplan med möjlighet för två st 7-manna planer på tvären. Detta skulle få stor betydelse både för den organiserade fotbollen och för spontanidrotten. I anslutning till denna plan bör också ett utegym anläggas. Vi tror också att det är nödvändighet att planera för en fullskalig idrottshall i området. Detta behov är stort redan idag i Årsta, Östberga, och Enskedefältet.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Det är positivt att man har hittat lösningar för såväl koloniområdet som för rugbysporten. Emellertid finner vi det märkligt hur den befintliga golfanläggningen behandlas i tjänsteutlåtandet. Årstafältets golfanläggning har idag en unik citynära anläggning vilken ser över 100 000 besökare årligen (golf är idag Sveriges näst största sport sett till antalet utövare). Vi förutsätter att när beslutet väl fattas i detaljplaneärendet har också samtidigt en analys och en dialog skett om hur golfanläggningen kan leva vidare i någon form. Om inte vid Årstafältet så istället vid annan lämplig plats.

När nu Årstafältet bebyggs behöver ett helhetsgrepp kopplas vad gäller kommunikationer för den nya stadsdelen. Redan när den planerade parken börjar utvecklas, måste parken bli lättillgänglig med kollektiva färdmedel. Östberga har sedan tidigare kraftigt eftersatt kollektivtrafik. När nu Årstafältet bebyggs är det ett gyllene tillfälle att knyta ihop de olika stadsdelarna i planeringen av en framtida kollektivtrafik. Det är vår tro att detta ärende skall kunna skapa en stadsdel som är tillgängligt för alla. Då spelar inte minst kollektivtrafiken en stor roll i sammanhangen.

Vi i Alliansen välkomnar den nya tvärbanestationen nära Östberga, men anser som tidigare att Tvärbanan bör byggas vidare mot Älvsjö via Östberga. Därmed skulle stadsdelarna Östberga, Årstafältet och Årsta få effektiv, miljövänlig och snabb kollektivtrafik med god kapacitet. Vidare behöver bussförbindelserna samordnas bättre i hela området.

Biltrafik och godstrafik berörs förvisso i tjänsteutlåtandet. Vi vill ändå lyfta frågan som högst väsentlig i planprocessen då såväl Huddingevägen som Åbyvägen redan idag har mycket stora flöden. Därför är det av största vikt att såväl gatunät som spårtrafik också ges en dimension att klara framtida flöden.

I samband med planering och utbyggnad av kollektivtrafik vill vi även betona vikten av att man tidigt i processen planerar för cykelbanor. Detta är viktigt för både kringliggande stadsdelar men även för dem som passerar området på väg till andra delar av staden. En kombination av goda kommunikationsmöjligheter för både kollektivtrafik, gång- och

Justerare

Utdragsbestyrkande

cykelbanor samt bil välkomnas idag både av stockholmare i allmänhet och av oss i Enskede Årsta Vantör i synnerhet.

3. Paragrafen justeras omedelbart

Ärendet

Stadsdelsnämnden har för yttrande fått förslag till ny detaljplan för parken på Årstafältet. Parken ska bli en central mötesplats i söderort, den behöver utvecklas och få ett mer attraktivt och tillgängligt innehåll än idag. Parken ska ha tydliga stråk och entréer, generösa och tillgängliga vistelseytor och skogsbeklädda kullar som ger skydd mot omgivande bullerkällor. Förvaltningen anser att förslaget till detaljplan visar på goda förutsättningar för att Årstafältet och särskilt parken kan bli en attraktiv och funktionell plats för möten. Förvaltningen anser också att den fortsatta planeringen bör ta hänsyn till att en stor del av förskoleverksamheten kommer att bedrivas i parken.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2012.

Dnr 595-2012-1.5.3.

Beslutsgång

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förslag från (m), (fp).

Yrkanden

Ordföranden Anders Hellström m.fl. (m) ledamoten Lena Kling yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Magnus Dannqvist m.fl.(s) yrkade bifall till förvaltningens förslag samt anmälde ett särskilt uttalande.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Ledamoten Åsa Öckerman m.fl.(mp) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Reservation

Vice ordföranden Rosa Lundmark (v) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

” 1. Nämnden beslutar att avstyrka den föreslagna detaljplanen

2. Därutöver vill vi framföra följande

Den föreslagna detaljplanen innebär att Årstafältet görs om till en stadspark istället för att förädlas till en landskapspark enligt tidigare politiskt eniga beslut. I remissen kan man få intrycket att landskapsparken var tänkt att se ut som den gör idag, trots att stora delar aldrig blivit genomförda. Den planerade stadsparken måste därför jämföras med hur landskapsparken skulle kunna se ut när den är färdig, och inte i nuvarande skick.

Vi anser att en mindre stadspark är en försämring och vill hellre se en landskapspark som huvudsakligen gestaltas enligt de ursprungliga planerna. Med en landskapspark behåller vi det naturliga landskapet, värnar Göta landsväg och ger plats för aktiviteter som kräver större ytor, till exempel golf, rugby, fågelskådning och drakflygning vilket lockar besökare från hela staden. De investeringar som redan har gjorts på Årstafältet ska inte kastas bort. Istället ska vi bygga vidare på det som är omtyckt och fungerar och lägga till förbättringar, till exempel att är behovet av föreningslokaler stort efter ombildningarna i Östberga.

Det dåvarande beslutet om en landskapspark var mycket viktigt för att säkerställa en hållbar grönstruktur i söderort när omgivande stadsdelar skulle förtätas och nya stadsdelar (till exempel Årstaberget, Årstadal och Hammarby sjöstad) utan större grönytor växte fram. Att kullkasta hela beslutet som togs efter en lång och folkligt förankrad demokratisk process är uppseendeväckande. I framtiden behövs landskapsparken i utbyggd form dessutom ännu mer än idag, med tanke på alla nya bostadsprojekt i söderort.

Detaljplanen för Årstafältet måste ses i ett större sammanhang, där möjligheterna att bygga bostäder ska finnas med. Istället för utbyggnadsplanerna på en stor del av Årstafältet vill vi utreda bebyggelse i större skala på Martin Olsson-tomten samt Årsta partihallar som har fått ändrade logistikförhållanden och därmed kan mark frigöras för bebyggelse. Dessutom finns Västberga spårområde och Västberga industriområde som nästa område att utveckla.

Kollektivtrafiken har sin givna plats i en helhetssyn på området.

Förutsättningar måste skapas för bra kollektivtrafik i Östberga. Vi stödjer därför planeringen att dra tvärbanan mot Östberga och anser

att förslaget från medborgare att anlägga en hållplats vid Tussmötemotet bör utredas. Det skulle gynna Stureby där ny bebyggelse planeras. På kort sikt krävs att snabbussar till Gullmarsplan och Årstabergr/Liljeholmen sätts in och att den södra delen av Årstabergrs pendeltågsstation öppnas, vilket ger gångavstånd för de som bor i Östberga”

Reservation

Ledamöterna Magnus Dannqvist, Parvin Araghi, tjänstgörande ersättaren Jimmy Lindgren alla (s) reserverade sig mot beslutet till förmån för förvaltningens förslag.

Reservation

Ledamoten Åsa Öckerman, tjänstgörande ersättaren Love Edenberg båda (mp) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

”1. Nämnden beslutar att delvis tillstyrka förvaltningens förslag till beslut

2. Samt därutöver anför

Miljöpartiet i Enskede-Årsta-Vantör ser positivt på en utveckling av Årstafältet så att fler personer än idag kan få glädje av det samtidigt som man bevarar de kvaliteter som redan finns där idag. Därför ser vi det som mycket viktigt att man t.ex. gör vad man kan för att underlätta flytten av koloniområdet och göra det möjligt att bevara så mycket som möjligt av den befintliga växtligheten. Att detta har tagits med i budgeten ser vi som mycket positivt men det är också viktigt att det finns någon som tar ansvar för att koordinera flytten och hålla kontakten med kolonilottsinnehavarna så att en flytt av befintlig växtlighet också blir praktiskt möjlig.

Miljöpartiet anser fortfarande att ny bebyggelse i huvudsak bör placeras på redan ianspråktagen mark. En överdäckning av Huddingevägen vilket vi tidigare föreslagit skulle innebära mer yta att bygga på men också att man löste den svåra bullerproblematiken och gjorde den nya parken ännu mer trivsamt.

Vad gäller utformningen av den nya parken ser vi en utmaning i att hitta en balans mellan befintliga ekologiska värden och de nya rekreativvärden som skapas. Därför är det viktigt att parken rymmer både lite lugnare hörn liksom ytor som tillåter ett högt slitage där många människor kommer att vistas samtidigt. Vad gäller

aktivitetsdelen anser vi att det är viktigt att planen inte låser användningen till en viss aktivitet utan är tillräckligt flexibel för att kunna ändras utifrån rådande behov och önskemål.

Eftersom att parken till stor del kan förväntas nyttjas av barn och ungdomar anser vi också att dessa grupper särskilt bör involveras i utformningen av parken. En viktig fråga att titta på är också som förvaltningen skriver hur förskolor i området kommer att använda sig av parken och att underlätta för detta.

En förlängning av tvärbanan till Östberga ser vi som nödvändig och efterlängtd. Att binda samman Östberga och Årsta bör vara högt prioriterat. Bra gång- och cykelvägar samt skapandet av attraktiva stråk där människor rör sig olika tider på dygnet och kan känna sig trygga är viktigt för att få bort känslan av isolerad enklav som många Östberga-bor beskriver.”

Särskilt uttalande

Ledamoten Magnus Dannqvist m.fl.(s)

”Ärendet behandlar Årstafältet park och de eventuella infrastrukturförändringar som är viktiga konsekvenser med anledning av den planerade förnyelsen på Årstafältet.

Avseende bostadsbebyggelsen som planeras i anslutning till Årstafältet återkommer vi till både vad gäller föreslagen markanvisning och eventuella alternativ till dessa samt vad gäller föreslagna upplåtelse- eller boendeformer när dessa remitteras till nämnden.

Planerna för utvecklade aktiviteter och rekreationsmöjligheter på Årstafältet, tycker vi är bra och kommer de boende i södra stadsdelarna väl tillgodo. Vi vill dock peka på ett antal delar som vi särskilt vill ska beaktas i planeringen för Årstafältets park.

Vi instämmer i förvaltningens påpekande om att platser ska finnas vid aktivitetsbryggan som inte enbart fokuserar på idrott utan att det ska planeras för mötesplatser av annat slag, till exempel som idag parkmöbler i direkt anslutning till grillplatser.

För att möta det behov av föreningslokaler som finns idag och då särskilt i den nyare delen av Östberga vill vi att det planeras för

Justerare

Utdragsbestyrkande

allmänna samlingslokaler för det lokala föreningslivet i anslutning till parken. Behovet av samlingslokaler där föreningslivet kan träffas i Östberga är stort som en direkt konsekvens av ombildningarna till bostadsrätt. En sådan samlingslokal skulle också kunna inrymma en fritidsgård för den nya stadsdelens ungdomar. Allt sammantaget för att möjliggöra lokaler för invånarnas aktiviteter, möte mellan generationerna och möte mellan invånare från de olika stadsdelarna runt Årstafältet. Vi ser gärna att dessa samlingslokaler och verksamheter är föreningsdrivna.

Det kulturarv som finns på och vid Årstafältet måste säkras. Det gäller såväl Göta landsväg, gravfältet som gamla bytomter. Dessa kulturminnen kan gärna användas för att skapa mötesplatser för alla åldrar. Förslagsvis kan ett "Kulturminnets hus" byggas i anslutning till vårt föreslagna samlingslokal/fritidsgård, med såväl utställningar som aktiviteter som knyter an till och levandegör områdets historia.

Dagvattenförsörjningen i Valla å måste säkras, så att den verkligen kan fungera som en å och inte, som idag, som ett torrt dike delvis fyllt med vass. Fotgängare och cyklister bör trafiksepareras från biltrafiken runt hela fältet/parkområdet för ökad trygghet och säkerhet.

Det är viktigt att man i samband med flytten av kolonilotterna säkrar upp odlingsförhållandena för det nyanlagda koloniområdet – alltifrån grundläggande markegenskaper till ett så fritt solflöde som möjligt in till koloniområdet. Koloniområdets servicebyggnad bör planeras för god tillgång så centralt i koloniområdet som möjligt i anslutning till koloniområdet

Placeringen var en hållplats i Östberga ska ligga bör prövas nogsamt förutsatt att tvärbanans förlängning genomförs. Den nu föreslagna platsen kan vara den bästa förutsatt att tvärbanan planeras fortsätta till Älvsjö. Annars kan ett annat alternativ vara, att förlägga hållplatsen närmare Gamla Östberga och på så sätt även öka de kollektiva resmöjligheterna för boende i den del av Stureby som vetter mot Gamla Östberga samt göra koloniområdet mer lättillgängliga också för de kolonister som reser kollektivt. ”

Justerare

Utdragsbestyrkande

Justerare

Utdragsbestyrkande